

része esik a feltárás területére, a többi a töltés alá fut, a feltárt területen a körárok átmérője 75 m. Az árok lefelé szűkül, átlagos mélysége a feltárás szintjétől mérve másfél méter. Alja egyenes, sehol nem tudtunk az aljában cölöplyukakat megfigyelni. Az árok leletanyaga igen szegényes volt, csupán kevés rézkori edénytöredéket tartalmazott. A körárkot kívülről hozzá hasonló mélységű, de rövidebb árkok kísérik. A feltárás területén öt árok követi a körárok vonalát. Feltárásuk során egész edények, fedők és jelentős mennyiségű edénytöredék került elő.

A rézkori telephez tartozik még 58 cölöplyuk is. A cölöplyukak egy részét a bontás során előkerült leletanyag alapján, valamint betöltésük alapján különítettük el. A cölöplyukak azonban térképre rakva sem alkottak értelmezhető rendszert.

A területen mindössze 5 gödör, egy kemence és egy árok tartalmazott kelta leletanyagot. A *kelta* település többi része nem esett a feltárás területére.

Feltártunk még egy valószínűleg őskori sírt, bal oldalára fektetett, zsugorított, rossz megtartású váz volt, melléklet nélkül.

A *szarmata* időszakot 9 ház, 75 gödör, 10 kút, 6 árok és 4 cölöplyuk képviseli. A házak földbe mélyítettek, téglalap alakúak. A házak egy részében a padlót is megtudtuk figyelni. Az építmények szerkezete két típust képvisel. Az egyik típusnál a két rövidebb fal közepén egy cölöplyuk került elő. A másik típusnál a házak közepén nagyméretű oszlophelyet tártunk fel. Tűzhely nem mindegyik házban került elő.

A terület mély fekvésű részén a település 10 kútját is feltártuk. A kutak legtöbbje kopolya volt, igen gazdag leletanyag került elő belőlük. A házakból és a gödrökből előkerült leletanyag a 3–4. századra jellemző.

Az *Árpád-kor* két korszakát is sikerült megfognunk a feltárás területén. A két korszakból összesen 30 házat, 66 gödört, 27 árkot, 2 kutat és 48 cölöplyukat tártunk fel. A korai – 10. sz. – időszak házai egymás közelében, a feltárási terület DK-i részén helyezkedtek el. Két házat bolygattak meg az *Árpád-kor* későbbi – 13. századi – időszakában a félig rájuk ásott házakkal. A korai házak jellemzője, hogy kisméretűek, alapterületük 2–2,5 m×2,5–3 m között változik, alig mélyednek az altalajba. Ágasfás-szelemenés szerkezetűek voltak, mivel a házak nagyobbik felénél megtaláltuk a szemközti falak közepénél a mély cölöplyukakat. A házak mindegyikében előkerült az ülögödör. Több esetben meg tudtuk figyelni az ülögödör egy részének valamilyen fedését. A házak sarkában, erősen az altalajba mélyítve kerültek elő a tűzhelyek. Gödrük legtöbbször jóval a padlószint alatt volt. A házak nagyobbik részében megtaláltuk a tapasztott padlót, valamint a padlók többszöri megújítását. Egy háznál a földbe mélyített falak mentén körbefutó árok jelezte, hogy a háznak valószínűleg fából készültek a falai. Ennek a háznak kisméretű, a padlóra épített kemencéje volt.

A 13. századi település házai ugyancsak ágasfás-szelemenés szerkezetűek. A házakon belül megtaláltuk a kőből épített, vagy a házakhoz kívülről csatlakozó körte

formájú kemencéket. Több esetben meg tudtuk figyelni itt is a tapasztott padló nyomát, illetve a házon belül az úgynevezett ülögödört. A településhez két kút tartozott. Mindkettőnél megtaláltuk a fabélés maradványait, de az őszi esős időszak miatt nem volt lehetőségünk teljes feltárásukra.

Összesen 48 cölöplyuk került elő, melyeket leletanyaguk, illetve betöltésük alapján az *Árpád-kor*ba tartozónak tekintünk. Ezek egyelőre nem alkotnak értelmezhető rendszert.

A feltárás során még néhány újkori beásás, valamint több, a második világháború során használt géppuskafészek került elő lőszerrel és kézigránáttal.

Az ásatáson részt vett Fogas Ottó (2002) és Rosta Szabolcs (2002–2003).

SOMOGYVÁRI ÁGNES

345. Somogybabod, vízmű mellett

(Somogy megye) Kú

2003. szeptemberében, terepbejárás közben a vízmű melletti földúton egy K felé ívelő kanyartól kb. 60 m-re levő vízmosástól 300 m-re K-re, a földút kettéágazásánál két kemencéből és hozzájuk csatlakozó gödörből álló objektumkomplexumot találtunk.

1. *objektum kemence*: A kb. 120 cm átmérőjű kemence palástja kb. 20 cm magasságban megmaradt a kemence K-i és Ny-i részén, É-i része hiányzott. Négy-szer megújították a kemence platniját.

Leletanyaga főleg másodlagosan átégett, apró kavicsos vagy homokos soványítású, jól korongolt töredékekből állt. A peremek nagy része fedő számára tagolt volt, díszítésük bekarcolt vonalköteg, valamint előkerült egy perem alatt ujjbenyomkodással díszített peremtöredék.

2. *objektum hamugödör*: Kb. 2×2 m nagyságú, kb. 70–80 cm mély, szabálytalan, ovális alakú, a D-i felénél rézsűs falú, az É-i oldalánál meredekebb kiképzésű gödör volt. Alja egyenetlen, a 3. objektum – kemence – melletti részén omladékos rész volt. Az 1. kemence alá nyúlt be részben a gödörnek egy nyúlványa. A gödörből kevés leletanyag került elő: 2 állatcsont, vörös illetve sötét színű, jól kiégetett, jól korongolt, kora újkori töredékek.

3. *objektum kemence*: Kb. 1 m átmérőjű, kerek objektum, D-i oldalán az út vágta. Fala a D-i valamint a Ny-i oldalán hiányzott, a többi részen kb. 5–10 cm magasságban maradt meg. Szája K felé, a második gödör irányába nézett – ez volt a hamugödör.

Munkatársak: Slezák Balázs és Tóth Miklós ásatási technikusok, valamint Nagy Ferenc ásatási munkás.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

346. Somogymeggyes határa

(Somogy megye) R, B, Á, Kk, Kú

2003. december 13–14-én terepbejárást végeztünk a köz-